

Umudumuz edebiyatsever öğretmenlerimiz

'Eğitimin görevi, genç beyinleri dogmalarla doldurmak değil, tam tersine düşünen, soru soran, yaratıcı ve bağımsız ruhlar yetiştirmektir'

Dünyaca ünlü "Çıtır Çıtır Felsefe" kitap dizisinin yazarı **Brigitte Labbé** dün İstanbul'da düzenlenen Eğitimde Edebiyat Seminerleri'ne katıldı. Sunumların gerçekleştiği seminerde, **Brigitte Labbé** eğitimcilerle buluştu.

Bu yıl 7.si düzenlenen etkinliğin ev sahipliğini yapan **Günışığı Kitaplığı**'nın Genel Yayın Yönetmeni **Mine Soysal** ile konuştuk. Soysal, projenin içeriğinden, edebiyatın eğitimde konumlanışına ilişkin pek çok sorumuzu cevapladı.

Eğitimde Edebiyat Seminerleri projesinin içeriği nedir, nasıl başladı, başlarken neyi amaçladınız?

■ **Günışığı Kitaplığı**, 18 yıldır çocuklar ve gençler için çağdaş edebiyat kitapları yayımlıyor. Edebiyatla eğitimin yaratıcı işbirliğini çok önemsiyoruz. Edebiyatın, eğitimin didaktik üslubundan çok uzak, yaratıcı

malarla kullanması. Seminerlerde, çocuk ve gençlik edebiyatı, okuma kültürü, kitap seçimi, okuma özgürlükleri, edebiyat-felsefe ilişkisi ve yaratıcı okuma uygulamaları gibi birçok konuda özgün içerikler, çağdaş yaklaşımlar paylaşılıyor. Her seminer edebiyatın önemine inanan farklı bir eğitim kurumunun çatısı altında gerçekleşiyor. Türkiye'nin dört

arasındaki engellerin yıkılması, okuma kültürümüzün yeniden yeşermesi, zenginleşmesi.

Okumayan nasıl okutsun?

Bu seminerler bir eksiği giderme açısından oldukça değerli olsa da burada eğitimden ana sorumlu devletin bir eksikliğinden söz etmek mümkün mü, yeterli desteği görebiliyor musunuz?

■ Eğitim sistemimiz, Türkçe ve edebiyatı öğretmekten de, sevdirmekten de uzak ne yazık ki. Kendisi çağdaş edebiyat okuru olmayan, bırakalım edebiyatı, kitap okumayan eğitimcilerin öğrencilerine bu keyfi aşılması elbette mümkün değil. Bu noktada, Aralık 2009'da düzenlenen 5. Ulusal Yayın Kongresi'nden söz etmek gerek. 1938'de Mustafa Kemal Atatürk'ün isteğiyle toplanan birinci kongreden sonra Cumhuriyet tarihimize ilk kez okuma kültürümüze emek veren bütün sivil ve resmi kurumların, tarafların ve paydaşların eşgüdümünde toplanan bu ilk kongrede devrim niteliğinde kararlar alındı. Bunlardan biri, eğitimcinin çocuk ve gençlik kitapları alanında meslek içi eğitimine başlanması; diğeri de günümüz gençliğini edebiyattan daha da soğutan 100 Temel Eser Listesi uygulamasından vazgeçilmesiydi. Edebiyatın çocukla buluşmasındaki en sağlam köprüleri kuranların eğitimciler olduğuna inanan **Günışığı Kitaplığı**, kongrenin ardından hızla kolları sıvadı ve Eğitimde Edebiyat Seminerleri'ni projelendirdi. Bugüne dek binlerce öğretmen ve kütüphaneciyi çağdaş edebiyatı tartıştı; onlara, sanatın, edebiyatın günlük yaşamdan kişisel gelişime çok yönlü etkilerini anlattık.

Öğretmenleri odak alan bir projeyi sunuyorsunuz. Günümüzde eğitimcilerin eksiklikleri neler?

■ Ülkemizde öğretmenler ve kütüphaneciler meslek eğitimlerinde de, iş yaşamlarında da son derece mütevazı standartlarla yetinmek zorundalar. Çoğu eğitim fakültemizdeki eğilim, edebiyat ve insan ilişkisinin anlamlandırılmasından uzak, salt didaktik bilginin belletilmesiyle sınırlı. Eğitimci, mesleki gelişimi, entelektüel donanımı için gerekenleri ancak kendi olanaklarıyla edinebiliyor. Bu yoksunlukta, eğitimin öğrenciye saygı göstermek, güvenmek ve öncelikle temel hak ve özgürlüklerini teslim etmek sorumluluğundan söz etmek tabii ki çok güç. Beri yandan toplumun büyük çoğunluğu gibi eğitimcilerimizin de has edebiyat okuru olmadığını,

Günışığı Kitaplığı'nın Genel Yayın Yönetmeni Mine Soysal: Edebiyat, yerelden evrensele genişler; amaç ve çıkar barındırmaz

ve özgürleştirici etkisiyle çocuklukta, gençlikte buluşmada öğretmenlerin ve kütüphanecilerin rolü çok büyük. İnsanın yetişkin yaşamında kitap okuru olabilmesini sağlayan, onu edebiyata yönlendiren de eğitimciler. Bu düşünceyle 2010'da sosyal sorumluluk bilinciyle Eğitimde Edebiyat Seminerleri'ni başlattık. Amacımız, eğitimcilerin nitelikli, çağdaş çocuk ve gençlik edebiyatı hakkında bilgilenmesi, edebiyatı, eğitimde çağdaş ve etkili uygulama-

yanından gelen eğitimciler, kütüphaneciler, eğitim yöneticileri tamgünlük seminerimize ücretsiz katılıyorlar. Çok değerli edebiyatçılar, yazarlar, sanatçılar, akademisyenler engin birikimlerini ve deneyimlerini sunuyorlar. Farklı kademe ve branşlardan eğitimciler, okulda ya da kütüphanede çağdaş edebiyat kitaplarıyla gerçekleştirdikleri yaratıcı okuma uygulamalarını meslektaşlarına anlatıyorlar. Bütün çabamız, nitelikli edebiyatla çocuklar

arada sırada popüler okumalarla yetindiğini biliyoruz. Yine de bütün bu öğrencilerine yenilikçi, çağdaş uygulamalar taşımak uğruna kendi olanaklarıyla uzak illerden gelip seminerlerimize katılan edebiyatsever öğretmenlerimizi gördükçe, yaratıcı okuma uygulamalarının sayısı çoğaldıkça gelecek umudumuz da artıyor.

Sansür olağanlaştırılmaya çalışılıyor

Başbakan'ın "dindar nesiller yetiştirilmesi" açıklaması, çocuk kitaplarında bilim dışı, gerici ve dini öğelerin sıkça görülmeye başlanması gibi olaylar bağlamında düşünürssek, "eğitimde edebiyat" nerede konumlanıyor, geleceği ne olacak? Endişe duyuyor musunuz?

■ Öncelikle eğitsel yayımla edebiyatı,

amaçlı yayımlarla da eğitsel kitapları ayırmak zorundayız. Edebiyat, yerelden evrensele genişler; amaç ve çıkar barındırmaz. Eğitimin görevi, genç beyinleri dogmalarla doldurmak değil, tam tersine düşünen, soru soran, yaratıcı ve bağımsız ruhlar yetiştirmektir. Edebiyat kitaplarının özgürce önerilmesi ve okunması yerine, denetlenmesi ve "uygun" bulunması gerektiğini sanan eğitim sistemi hızla değişmek, yenilenmek zorunda. Son yıllarda eğitim dünyasında edebiyat eserlerinin sansürlenmesi, engellenmesi, şikâyet konusu edilmesi olağanlaştırılmaya çalışılıyor. Bundan büyük endişe duyuyor, her fırsatta bu soruna dikkat çekiyoruz. Bütün bu olumsuz

gidişe karşın, her seminerimize daha çok devlet okulu öğretmenleri ve yöneticilerinin katılmasıyla bizi çok sevindiriyor.